

OBILJEŽEN DAN HRVATSKIH VODA

147 godina duge tradicije upravljanja vodama u Hrvatskoj

PRIPREMILA:
Anđela Bogdan

Dugih 147 godina vodno gospodarstvo obilježava datum 7. rujna kao dan koji je posvećen tradiciji upravljanja vodama i njezinim početcima, kada su se osnivanjem tadašnjih zadruga postavljali temelji uređenoga pravnog statusa i organiziranoga vodnog sustava.

U velikoj dvorani Josipa Jurja Strossmayera u zgradi *Hrvatskih voda* u Zagrebu 8. rujna 2023. svečano je obilježen Dan Hrvatskih voda u prisustvu Davora Božinovića, izaslanika predsjednika Vlade Republike Hrvatske, potpredsjednika Vlade i ministra unutarnjih poslova, Žarka Tušeka, izaslanika predsjednika Hrvatskoga sabora i saborskog zastupnika, Anje Šimpraga, potpredsjednice Vlade RH, Davora Filipovića, ministra gospodarstva i održivog razvoja, mr. sc. Zorana Đurokovića, generalnog direktora *Hrvatskih voda*, sa zamjenicima Davorom Vukmiričem i Valentinom Dujmovičem, te brojnih drugih gostiju i predstavnika lokalnih jedinica, licenciranih tvrtki, partnera i suradnika. Već 147 godina dan 7. rujna datum je obilježen tradicijom upravljanja vodama i njezinim početcima, kada su temelji uređenoga pravnog statusa i organiziranoga vodnog sustava postavljeni osnivanjem ondašnjih zadruga.

Prvo organizirano upravljanje vodama utemeljeno na uređenome vodnom pravu uspostavljeno je 7. rujna 1876. osnivanjem Društva za regulaciju rijeke Vuke u Osijeku na čelu s đakovačkim biskupom J. J. Strossmayerom. Bila je to organizacija koja je izvodila prve organizirane vodnogospodarske radove na području ondašnje Kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije, koja je sustavnim pristupom rješavanju problema omogućila sigurniji život stanovnika u teškim uvjetima poplavnih slavonskih ravnica te daljnji razvoj vodnogospodarske djelatnosti i sustava kao i ukupni društveni i

gospodarski razvoj društva. Ubrzo nakon njegova osnivanja, već 1891., Hrvatski sabor je kao najviše zakonodavno tijelo ondašnje Kraljevine Hrvatske i Slavonije donio prvi Zakon o vodnom pravu, koji je cjelovito uredio područje voda, i to od pravnoga sustava do održavanja vodnoga sustava.

Vodnogospodarska djelatnost se od tada razvijala i mijenjala u skladu s vremenom, povijesnim i društvenim okolnostima, a *Hrvatske vode* nastavile su unaprjeđivati i modernizirati upravljanje vodama temeljeno na iskustvu i znanju prijašnjih generacija stručnjaka i inženjera, postižući ciljeve europskih direktiva u sve zahtjevnijemu vremenu i u skladu s izazovima koje donose klimat-

ske promjene. *Hrvatske vode* izrasle su u modernu instituciju koja primjenjuje visoke standarde očuvanja i zaštite voda, osiguranja uvjeta života, zaštite imovine i života građana. Potpredsjednik Vlade i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović tijekom svečanosti obilježavanja Dana Hrvatskih voda podsjetio je na uspješnu obranu od poplava u kolovozu 2023. i najavio daljnja ulaganja u preventivu i organizaciju kako bi se umanjili rizici i štete, a ponajprije sačuvali ljudski životi i imovina te gospodarstvo kroz krizna razdoblja, kojih će, nažalost, vjerojatno biti sve više. Istaknuo je da se ulažu dodatni naponi kako bi se umanjile posljedice prirodnih nepogoda. Zato su neophodni bolja organizacija i integracija, podsjetivši da je na razini EU-a osnovana opća uprava za poslove civilne zaštite.

Davor Filipović, ministar gospodarstva i održivog razvoja, istaknuo je kako *Hrvatske vode* upravljaju s više od 30 000 kilometara vodotokova, 4 100 kilometara nasipa, 900 kilometara lateralnih kanala,



Prvo organizirano upravljanje vodama u Hrvatskoj uspostavljeno je 1876.



Davor Filipović, ministar gospodarstva i održivog razvoja



Mr.sc. Zoran Đuroković, direktor Hrvatskih voda

60 višenamjenskih akumulacija, 50-ak retencija i više odteretnih kanala te velikim brojem regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina.

Obilježavanje Dana Hrvatskih voda proteklo je u svečanoj atmosferi uz pozdravne govore uzvanika i prezentaciju generalnoga direktora mr. sc. Zorana Đurokovića kojom su prikazane aktivnosti i projekti *Hrvatskih voda* s osvrtom na izvanredne poplavne događaje u proteklomu razdoblju. Đuroković je rekao kako je uspjeh u obrani od poplava postignut zajedničkim djelovanjem svih dijelova sustava, posebice u uvjetima klimatskih promjena, te da je takav pristup pretpostavka za uspješnost u suočavanju s budućim izazovima. Bez nasljeđa i tradicije nema ni rezultata i to je ključ uspjeha, zaključio je Đuroković. Iznio je podatke u ulaganjima, rekavši kako su ukupna ulaganja, sa sredstvima iz EU-ovih fondova, na razini 2,17 milijardi eura, od čega najveći dio čine investicije u vodnokomunal-

ni sektor od 2014. do 2020., u koji je uloženo 949 milijuna eura, te 844 milijuna eura iz Nacionalnog programa oporavka i otpornosti.

U sklopu Nacionalnog plana oporavka i otpornosti dodijeljena su 22 ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava ukupne vrijednosti 227 milijuna eura s PDV-om, od čega europska sredstva iznose 149 milijuna eura. Ugovore su dodijelili ministar Davor Filipović i generalni direktor Zoran Đuroković. Tradicionalno su dodijeljene i godišnje nagrade *Hrvatskih voda* za stručne i znanstvene radove mladim stručnjacima koji se bave hidrotehnikom i srodnim područjima.

Muška klapa *Kolapjani* iz Siska je svojim autentičnim izvedbama dalmatinskih i popularnih pjesama upotpunila svečani program, prenoseći prisutnima duh naroda koji se unatoč brojnim prirodnim katastrofama ne predaje lako i koji unatoč teškim uvjetima života opstaje na tome području, čuvajući tradiciju i

kulturu. Uzvanici i gosti prisustvovali su i otvorenju novouređenoga Glavnog centra za obranu od poplava, koji je unaprjeđen i obnovljen kroz projekt VEPAR, sufinanciran sredstvima iz Europskog fonda za regionalni razvoj, u sklopu Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020. Prisutnima su demonstrirani sustavi praćenja, analiza i modeliranja hidroloških i vremenskih uvjeta te prognoza u virtualnoj korespondenciji s Državnim hidrometeorološkim zavodom i Ravnateljstvom civilne zaštite.

Svečanost je završena uz neformalno druženje sudionika događanja i razgledanje izložbe posvećenoj posljednjim aktualnim vremenskim neprilikama kao svjedočanstvu o posljedicama klimatskih promjena i spremnosti vodnoga gospodarstva da na njih odgovori.

Izvor: voda.hr

Fotografije: Hrvatske vode